

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

<i>Elofizetési díj:</i>		A társulat minden rendű tagjai	A lap szerkesztési részét illető cikkekre a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoknál — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.
Égész évre	4 frt.	a lapot tagdíjaikért kapják.	
Félévre	2 -		
Negyedévre	1 -	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A szent Lélek ünnepe.

A husvétii bárány megöletése után az ötvenedik napon Mózes Isten ujjával irt törvénytáblákat hozott le a sinai hegyről. A kereszténység oekonomiájában is eltelt az ötven nap, s a mennyivel fölülmulja az új szövetség az ó szövetséget, annyival nagyobb fontosságú esemény emlékét ünnepeljük, mert Jézus ígéréthez híven elküldé az Isten erejét, az igazság, szeretet és vigasztalás Lelkét, ki maga az Isten uja „*digitus paternae dexteræ*.”

Elérkezett a pünkösdi napja, mely a kereszténység törvényhozásának ünnepe, mikor a Szentlélek megtanította az apostolokat Jézus tauaira s a kőtáblák törvényeinek is nagyobb illetet kölesőzött. „És lön hirtelen az égből, mint egy sebeseu jövő szélnek zugása és betölté az egész házat, a hol ülnek vala, és eloszlott nyelvek jelenének meg nekik, mint a tüzláng, mely leszalla mindenikre közölük és betelének mindnyájan Szentlélekkel.”

Hajdan az Ur a Babel tornya építésénél a főnhéjazó kevélységet nyelvzavarral büntette, s ma a mindnyájan egy akarattal ugyanazon helyen ülőkben a Szentlélek egyesítette a szétszólott nyelveket és „kezdének szólani különböző nyelveken, amint a Szentlélek ad vala szólaniok.” Így olvasztá az evangéliumi tan ismét egygyé a népeket s valósultak Dániel próféta szavai, „hogy minden népek, nemzetségek és nyelvek szolgáljanak az Úrnak.” Így nyugodott rajtok az Ur lelke, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erősség lelke, a tudomány és aj-

tatosság lelke és az Úr félelmének lelke betölté őket.”

Még lebegett egykor az Isten lelke a vizek fölött, s akkor világ teremtettet, ma leszállott a Szentlélek s a világegyház megszületett. Isten lehelletére a boldog édeuben Adám fölemelkedék, s az apostolokra szálló isteni lehelletre emelkedik föl az Egyház is. Az előítéletek megszünnnek, a kételyek eloszlanak, a sötétséget világosság váltja föl. Ama napon zúgó vihar romba dönti a zsinagógát, s a hirtelen az égből jövő szél megújítja a föld színét, új érzelmek keletkeznek, új gondolatok, tiszta cél felé törekvő cselekedetek.

Igy épült föl a kat. Egyház az Isten Lelkének ereje által. Az addig bátortalan tanítványok, kikben az elszántság, bátor, erélyes föllépés helyét a szorongás, csüggedés, kislelkűség, gyávaság foglalta el, most a bátorság és ha kell az élet áldozata árán a hősiesség nagy alakjai lesznek, s mint ilyenek tizeukét csodaoszlopként az Egyháznak, a szent lélek e csodás épületének lelkesedés- és igazság-szeretetükkel adnak szilárdságot.

A szív megnyugtatója a jó, az értelemé az igaz. A leszállott szent Lélek mindkettőnek meghozta a magáét. Eljött a jó Lélek, s betölté vágyainkat. Tüzet boesájtott az Úr a földre, mely azután fölfelé vezet a bölcsesség ajándéka által, s fényt árasztott megvilágosítva a tudomány és tanács ajándékával. A Szentlélekistent működéseiből ismerjük, melyeket a szél, tűz és nyelv jelvényei magyaráznak meg különösen. Mint szél a bűnök és féktelen szenvedélyek áradatát is megapasztá, miként egykor, midőn Isten a vízőzön után „szelet támaszta és a vizek megapadának.” Mint tűz melegít, éltet szeretetre gyulasztva a sziveket, szétrombol megsemmisítve az ember gyenge oldalát, hogy az ember szívében épüljön föl Isten országa. S az apostolok fején látható tüzes nyelv arra mutat, hogy nem az apostolok vol-

tak, akik szólottak, hanem a menyeyi Atya Lelke, ki bennök szólott.

Az igazság elérése az emberben életszükség gyanánt jelentkezik. Semmi sem elégít ki, még ha oly annyira kellemes is, ha csak nem tudjuk, hogy az igaz is egyszermind. A teremtés remeke, az ember célja, hogy itt tökéletesíthető tehetséget fejlesztve örök okához törekedjék közeledni, de hogy e földi személyes keresményéből mi marad fenn halála után arra az Isten Lelke vezetett „*ki megtanított minden igazságra.*” Földről ömlik ki a jótékony sugarak forrása, onnan hat az igazság fénye.

Oh pedig az igazságra nagyon is szükségünk van főleg napjainkban, mikor az emberek, ha magas, befolyásos állásúak is, hivatalosan hazugnak, az igazsággal és hamissággal szemben fokozódik a közömbösség, az igaz és hamis egy színvonalon állanak, vagy talán még ez sem, mert a tévelynek örök fönnállást szeretnének biztosítani, míg az igazság még élve föld alá kerül, a hamis magas polcra emelkedik, az igaznak szolgálai szerep is alig jut. Pedig az igazság kedvelése amint egyéni hivatásunk betöltésének képezi föltételét, úgy a társadalmi élet alapjául is az szolgál, s az igazság érvényre juttatása kell, hogy az egyesek úgy mint a vezetők cselekedeteinek főrugója legyen.

Ezért kell hangosan kiáltanunk: Oh jöjj el igazság Lelke, oszd ki égi fényedet, nehogy vezető nélkül hanyat-homlok bukjunk alá, s minden hitet egyenlően jogosultnak tartunk. Te nélkülöd sem mire sem megyünk, hiszen „*sine tuo numine nihil est in homine.*” — A szívek gyökereit égi tűz kell, hogy égesse, s ha a menyország galambja száll alá, derülhet csak reánk piros pütkösd napja!”

Vass Albert.

Mélt. Segédpüspök urunk itthon.

Majláth Gusztáv gróf, segédpüspök úr ő méltósága e hó 3-án csütörtökön reggel városunkba érkezett, hogy kegyelmes megyés Püspök urunk ő nagyméltósága oldala mellett elfoglalja azon dízes állást, melyre a Szentlélek egyházm gyének lelkiéletének leendő kormányzójának jelölte. Csendesén, zajtalanul jött, mint a példátlan alázatosság képe, úgy annyira, hogy megérkezésének idejéről senkinek sem volt előleges tudomása.

A mint megérkezett, egyenesen a püspöki udvarba hatott, hol az ő méltósága lakásánál kijelölt nagypüspösi lakást foglalta el, melyet kora tavasz óta üjtöttek, esinostottak, s lehető kényelemmel berendeztek.

Bár a vonat pár órai késéssel, tehát éjfél után érkezett meg, ő méltósága már korrán reggel megjelent a székesegyházban és misézett.

Féltizenkét órakor látogatást tett kegyelmes Püspök urunknál, kie látogatást azonnal vissza adta ő méltóságának. A délután

folyamán a székesegyházat szemlélte meg, minek végeztével a finvelő intézetet tünnette ki magas látogatásával épen a nővédek vaesorája idején. Ő méltósága kimondhatlan kegyességgel és érdeklődéssel szemlélte az ifjúságot s nsgos Tamási A. katonok, ft. Kóródy Péter és Csányi K. műépítő uraktól kikérve s meglepő leereszkedéssel és szeretettel tudakozódott az intézeti növendékek számáról, egyesek szülőhözéről s más viszonyairól, többeket pedig kegyes megszólításra is méltatott.

E hó 4-én voltak az első hivatalos tisztelgések.

Először a ftdő káptalan, kebli papság, a tanári és tanítói karok és a papnövelőintézet növendékeinek tisztelgését fogadta ő méltósága, kiket nsgos F á b i á n Sándor vicarius, székesegyházi katonok úr vezetett hódolatának bemutatására. Midőn a méltóságos gróf, segédpüspök úr a dízes elfogadó terembe lépett, lelkes eljenzésbe tört ki a tisztelgők dízes csoportja; azután F á b i á n Sándor katonok úr körülbelül a következő szép beszéddel köszöntötte a segédpüspök úr ő méltóságát:

Méltóságos és ftdő gróf, püspök úr!

A székesegyházi káptalan, a központi papság, az itteni rk. tanítványok tanárai és tanítói az odaadó tisztelet és ragaszkodó szeretet bő érzelmeivel jelentünk meg Méltóságos gróf és püspök úr kegyes színe előtt, hogy Méltóságodat szívből üdvözölve, örvendező „Isten hozott”-at mondjunk e mindnyájunkra fontos pillanatban, mikor Méltóságod terhes és nagy bőderejt elhivatásának köztterén állandó tartózkodásra megjelent.

Hálával van elte've szívünk az imáandó isteni Gondviselés iránt azért, hogy Magyar hazánkban a kat. egyházra nehezült súlyos megpróbáltatások idején, egyházunk egyik tántoríthatlan fő harcosánál Méltóságodat kegyeskedett elváltatani. Nemkülönbben mély báiával adozunk dísesőn uralkodó szentséges Urunk és Atyánknak XIII. Leo pápának és díses apostoli királyunk ő Felségének azon büles gondoskodásért, melylyel az idők terhe alatt testi erőben meggyengült kegyelmes Főpásztorunk támogatására segéd püspökké, nemkülönbben a Batthyányiak, a Szepesyek és más jeles főpásztorok hitbuzgósága, magasatos erényei és mély tudománya által illusztrált erdélyi püspöki székhé méltó várományosává épen Méltóságos gróf úr nevezetett ki legkegyelmesebbén.

Migs gróf, segédpüspök úr! Az erdélyiegyházmegye sok részben — dacára volt jeles főpásztorai állandó fáradozásainak, — még ma is missiojelleggel bír. Méltóságod tehát, mondhatjuk — missioiterületre lépett, hol váródi apostoli buzgóságra, apostoli szeretetre és apostoli fáradhatlan tevékenységre van szükség. És mielőtt szerencsések lehetünk volna Méltóságod magas személyét közvetlenül ismerhetni, már ismertük apostoli buzgóságát, ismertük apostoli szeretetét, ismertük e buzgóság, e szeretet által élesztett tettvágyát, mely megacélozta férfiúi erejét arra, hogy az itt Méltóságodra váró terhes feladatoktól vissza nem riadva, szíve alázatosságában s Istenben helyezett bizalommal vállalkozott a teendő elvégzésére.

Azért hirdetjük mi örömmel erdélyi egyházmegyéinket és magunkat szerencsésekknek, mivel Méltóságod kegyes személyében az isteni Gondviselés olyan apostoli egyénnel ajándékozott meg, ki a férfi kor kezdetén állván, teljesítheti Szt. Pál apostolnak Tituszhoz intézett felhívását: „*hogy a mik bátra vannak eligazítsad.*”

Fogadja kérjük kegyesen, Méltóságos gróf és segédpüspök úr, a mi tiszteletteljes üdvözlétnket. Napi imáinkban esedeznük a Mindenhatóhoz, hogy Méltóságodat állandó égészemben megtartván apostoli munkálkodására áraszsa az ég termékenyítő áldását! Magunkat atyai kegyességébe ajánlva püspöki áldásáért esedeznük és szívünk áhítatával kívánjuk, hogy az Anyaszentegyház, szeretett hazánk és szegény egyházmegyéink javára Isten kegyelméből sokáig, sokáig éljen!

A beszéd, láthatólag kedvező hatást tett a méltósá-

gos segédpüspök úrra s a jelen voltakait is magával ragadta. A segédpüspök úr szépen csengő kedves hangja szólalt meg erre. Melegen emlékezett meg azokról, kiknek köréből — nová a rokonság, barátság, a szeretet köteléke fűzte — az Úr elhívta, mint hajdan Abrahámat, midőn így szólt neki: *Egre dere de terra tua, et de cognatione tua... et veni in terram quam monstrabo tibi.* Engedett az Úr hívásának s megerősítést nyert Szentseges Átyánk XIII. Leo pápa biztató szavából, ki azt mondta a mikor a mult évben Rómában járt: *Menj, az én imám kísérni fog. Szeretettel jött egyházmegyénkbe s kéri az egybegyűlteket, hogy apostoli nehez munkájában a rábizott halhatatlan lekek vezetésének munkájában, támogatassák szóval és tettel, hogy ezzel tünjük ki azok közül, kik Kr sztus egyházat elhagyták; támogatassák törekvésében, mely odairányul, hogy kegyes Főpásztorunk aggtságának napjait nyugodalmasakká telessük és megédcsíthessük.*

Ezután usgos Fábian katonok úr egyenkint bemutatva a jelenlévőket, kikkel ő méltósága szeretettel fogott kezét s csaknem mindeukvel egy-két szót váltott és kiktől illet, fogadta a fűi kézesokot.

Másod sorban tisztelgett a városi képviselő testület és tisztviselői kar, kiknek nevében Novák F. kir. tanácsos polgármester mondta el üdvöző szavait, hivatkozott a családok már sok századokon keresztül a haz érdekében kifejtett nagy érdemeire; kérte ő méltóságát, hogy a várost és közügyeit szíves figyelemmel kísérje. Ő méltósága e várost új otthonának nevezvén, biztosította, hogy mindenkor szívén fogja bordonni annak ügyeit.

A törvényszék nevében Nemes S. elnök üdvözölte, ki a papság és törvényszék működése közötti szoros összefüggésre hivatkozva azon hagyományos figyelem és szeretettel ajálotta a bírói kart, melyet itt a mindenkori főpásztoroktól tapasztaltak.

Ő méltósága a bírói kar támogatását kérte a közös célra irányuló munkásságra, mert azt hiszi, hogy ilyformán fogjuk elérni azon óhajtott állapotot, hogy a bírói karnak minél kevesebb alkalma legyen a törvény fenytő szigorának alkalmazására.

A kir. adóhivatal nevében Kr y z e w s z k y tárnok üdvözölte. Valaszában ő Méltósága kiemelte az adóhivatalok terhes munkakörét, arra kérte az adóhivatal, hassanak oda, hogy a haza terneinek viselésére szükséges adókat a nép a törvény keretében lehetséges szelid interpretatio után minél könnyebben viselhesse.

Ezzel a tisztelgések véget érven, Ő méltósága termeibe vonult vissza.

1867—1897.

(Jun. 8-ra.)

1867. május 29-én az országgyűlés elfogadta a XII. törvénycíkket, mely a kiegyezésre vonatkozó hosszas tárgyalások eredményeként a két államnak: Magyarországnak és Ausztriának egymás iránti viszonyát szabályozza. Erre június 8-án ő Felségét I. Ferenc Józsefet Bpestén megkoronázták; így a nemzet és az uralkodóház között levő ellentét megszűnve hazánk harminc évig tartó békés viszonyok között igyekezett utolérni műveltebb nyugati szomszédait.

A 1867. XII. törvénycik hosszas, mondhatják háromszázados harc után békés megoldást hoz létre a két állam közös ügyeiben, melyeket az uralkodóház közössége tényleg már a XVI. században létrehozott, törvényileg pedig a *pragmatica sanctio* állapított meg; ez utóbbi mondja ki ugyanis, hogy a közös uralkodó alatt álló országok elváhatatlanul együtt bírtoklandók, de Magyarország közjogi és belső kormányzati önállása sértetlenül fennmarad. Az említett törvény-

cikkben a *pragmatica sanctio* néven ismert alapszerveződésnek megtefelelőleg közös ügyek: a külügy, a közös védelem, továbbá a penzügy, de ez utóbbi csak annyiban, a mernyiben a külügy és közös hadsereg fenntartásának költségeire vonatkozik. Magyarország ugyanekkor politikai tekintetéből elvállalta Ausztria államadóságának egy részét is. A kereskedelem és a vámügy intézésében, a pénz és pénzügy megállapításában, továbbá a közvetett adók kivetésében a két állam minden tíz évben külön megállapodást hoz létre.

A kiegyezést sokan elítélik egyes intézkedései miatt; tagadhatatlan, hogy a külügyi hivatalok érdekeinket nem tudják mindig elég jól megvédeni; a közös hadsereg a két ország közös nagyhatalmi állását biztosítja, de terhével elnyomja anyagi fejlődésünket, szel emes nemzeti szellemünk aligha valami nagyon összeegyezznek; a vámközösség iparunk haladását hátráltatja, mindazonáltal kevesen vannak, kik a kiegyezés szükséges voltát tagadnak. Utóljára is az egyes intézmények haszna vagy hátránya legkivált azon személyektől függ, kikre a végrehajtás feladata rábizatik. Nem szabad-e remélnünk, hogy egyszer a mi politikusatok is megtudják hangsúlyozni hazánk érdekeit!?

Azonkívül az állami intézmények megítélésénél sobasem szabad megtefeledkezni a történeti háttérrel sem. Hazánk a török háborúk zivataribaiban majdnem a végso romlás forgatagába került: a esaták, küzdelmek elviharása után hosszú alélttség vesz erőt a nemzetben. Legsarkalatosabb jogi veszendőbe mennek, a külügy vezetése már rég kivétel volt kezéből, most lassanként a hadsereg is elnémetesedik, úgy siklottak ki lassanként a többi állami ügyek is a nemzet kezéből. Ezzel szemben a nemzetnek, mely a rendi kiváltások folytonos védelmében legfontosabb életérdekeiről feledkezett meg, csak az marad hátra, hogy a serelemek orvoslását követelje. 1848-ban az újításra törekvő igyekezet célt látszik érni: Magyarország megújodása a megvalósulás állapotába jut; azaz csak mintha oda jutna. A rettenetes bukás után újból kísért — úgy hisszük utóljára, — a központosítás hazajáró lelke: az osztrák államférfiak megint megpróbálták hazánk beolvasztását Ausztriába. I. Lipót, II. József, Ferenc hosszabb vagy rövidebb ideig mindnyájan ringatták magukat abban a hitben, hogy egy nagy egységes birodalmat szervezhetnek. Mind a hárman belátták a káros kísérletezés bomlasztó hatását. Most újra megpróbálták hogy újra csalódás legyen a vége. Schwarzenbergnek, a külügyek akkori vezetőjének az volt a merész terve, hogy Olaszországban és Németországban a hegemoniát megtartva Ausztriából egy 70 milliónyi lakóssággal bíró nagy birodalom váljék. Ennek a nagy birodalomnak rendben tartása a katonaság és burokratia feladata lett volna. A diplomatia ezen cél kivételének érdekében derekasan is működött, az alatt a birodalom belsejében 1851-ben az alkotmányosságának összes elemei megszűntek. Azonban a diplomatia vezetésében az energia Schwarzenberg halála után (1852.) megernyedt, a belügyi intézkedések pedig meglegedést még az örökös tartományokban sem vívhattak ki. Magyarországon mind lázasabb lett a forrongás, úgy hogy mikor az osztrák fegyverek Olaszországban az olaszok és franciaik fegyvereivel összemérkőztek, nálunk is kitöréstől félték. Az ország fenyegető hangulata a Villafrancában a béke gyors megköté-

sét idézte elő s beláttatta egyúttal a birodalom vezetőivel annak kikerülhetetlenségét, hogy Magyarországgal ki kell békülni.

Vizsont nálunk is tisztultak és érlelődtek az eszmék a kibékülés módzatairól. A nemzet józanabb elemei látták, hogy a külföldi igéretekben bízni nem lehet, mivel az ótaszok is, meg a franciák is csak a saját érdekeik határáig hajlandók áldozatokra. A viszonyok bonyolultsága oly nagy még, hogy a legkiválóbb lelkek sem látják a kivezető utat „A legnagyobb magyar katastrófhája mintegy egy eseményben összesítve mutatta ez aggodalmas időszakban a hazafiság lélekkrázió kinjait . . . Egyszerre mintegy villámcsapással feltűntette, mily végzetetlen nagy e nehézség, melylyel még e lángész sem birt megbirkózni” (Marcali. A legújabb kor tört. 870. l.) Az 1861-dik évi februári császári nyílt levél elfogadja ugyan a forradalmi időszak nagy vívmányait) törvény előtti egyenlőség, általános hivatalképesség és katonaszkodási kötelezettség, az úri szolgálatok és robotok megszüntetése) alapul, elismeri a magyar közjogi és történelmi felfogást, de a törvényhozó jog gyakorlásának a nemzetet illető részét az országgyűlés a birodalmi gyűléssel együtt gyakorolta volna: a nyíltlevél, a pénz-, hitel- vámkereskedelmi bankügyet, a hadügyet, államadósságot, az egész budget megállapítását közöstudgyeknek tekinti s csak a többi állami ügyeket bízta a tartományi országgyűlésekre,

A nemzet a császári pátenssel szemben a jogfolytonosság alapjára állott s eddig megőrizett vagy visszaszerzett jogainak teljes visszaállítását kívánta. Semmi sem fejezte ki jobban a nemzet kiegyezést óhajtó részének felfogását, mint Deáknak a jul. 21-iki királyi leiratra az országgyűlés eléterjesztett második felirati javaslata. „Váratlan volt előttünk Felséged legmagasabb leiratának egész tartalma. Felséged a sanctio pragmaticának ellenére abszolút hatalommal függesztette fel alkotmányunkat és törvényeinket, s ezen abszolút hatalmú fölfüggesztést most sem akarja megszüntetni. Alkotmányunknak csak töredékeit igéri vissza, elvonva tőlünk a leglényegesebb jogokat.

Felséged azt követeli tőlünk, hogy a birodalmi tanácsnak, mely befolyásunk nélkül abszolút fejedelmi hatalommal alakítatott, képviselőket küldjünk, s a törvényhozási jogot, melyet nemzetünk eddig saját országgyűlésen gyakorlott, legfontosabb érdekeinkre nézve a birodalmi tanácsnak adjuk át; mondjuk le az országnak azon jogáról, hogy saját adója és katonasága fölött saját országgyűlésen határozhasson s e részben is vessük alá magunkat a birodalmi tanácsnak.” (Könyi: Deák F. Beszédei III. 153.)

A feliratra az országgyűlés feloszlata volt a kormánykörök részéről a válasz. Négy évi provizorium és újabb elnyomás után az uralkodó igazságszerető szíve nyitotta meg a kibontakozást, a melyre Deák 1865-ben husvéti cikkében a kormányférfiak törvényellenes kísérleteivel szemben bivatkozott. Volt a nemzetnek a mellett egy hatalmas pártfogója is: a nemes lelkű királyné, a ki egy alkalommal András-synak azt mondotta: „Lásza, ha a császár dolgai Olaszországban mennek rosszul, az nekem nagyon fáj, de ha Magyarországnak mennek dolgai rosszul, az engem megöl.” (Könyi III. 437.) De a poroszokkal meg az olaszokkal szemben szenvedett vereségek is nem kevésbé járultak abhoz, hogy a centralizációra törekvő ausztriai kormányrendszert át-

hassa azon tudat, hogy az a politika, mely Magyarországot gyarmattá és meghódított tartományyá süllyeszti, a bukás szélére vitte a monarchiát.” Csak e csapások érlelték meg teljese a kiegyezést.

A nagy történelmi esemény óta harminc esztendő mult el; harminc esztendeje, hogy a nemzet zavartalanul szolgáltatta hazája érdekeit, és büszséggel teljesítheti a trón iránti kötelelességeit. Ő Felsége, a király, a „legalkotmányosabb“ uralkodó nevet érdemelte meg Európa színe előtt; a magyar nemzetnél királyához hűségesebb és ragaszkodóbb sincsen a nemzetek között. E hűség és ragaszkodás, reméljük, hathatósan hozzá fog járulni, hogy nemzeti követelményeink minden téren kielégíttessenek hiszen a nemzet erőssége és virágzása a trónnak is erőssége. Ime legújabbban is egyik általános nemzeti óhajtasunknak teljesítése a honvédiskezőkről szóló javaslattal, mely reményre jogosítva, bizonyítja, hogy: Mégis mozog a föld! Harmincéves évfordulóján tehát a nagy nemzeti ünnepek lelkesedéssel élteszük a koronás királyi párt!

Pünkösdi rózsá.

*Kinyitott a piros rózsá
Pünkösdi hajnalára,
Hervadás borúl egy kis lány
Bánatos arcára.
Rózsát a lány, lányt a remény
Rózsaszála tartja;
Hű a lányka, de mi haszna,
Reménye megcsalja.*

*Szeretett egy barna legényt,
Szíve érte tángolt;
Édes gondok között ápolt
Egy rózsavirágot.
Hogy ha elhozza Pünkösödöt
Tavaszi virulása,
Esküdjén a jegyese
Hű kebelén lássa.*

*Pünkösöd eljött, meg is várta
Már a nászi fátyolt,
De a barna legény szíve
Más leányhoz hajlott.
Visszaküldte a jeggyűrűt
S azt izento csalján:
Mást szeretek, Isten veled,
Te bohó kis leány!*

*És a kis lány, mint a gerle,
Két elhagyott párja,
Úgy kesereg, úgy palackzik
Szép szemének árja.
Meg se gyógyúl, fel se vidül,
Nincsen mosolygása,
Maga gyász és az élete
Virág hervadása.*

*Ültessetek csak leányok
Pünkösdi virágot,
Varrjatok az esküvőre
Tiszta szüzi fátyolt!
Szép a virág, jó a fátyol,
Ha nem esküvőre,
A csalódott kis lánynak
Gyászos szemfedőre . . .*

B. Gy.

A Megváltó.

Dramai költemény.

Irta: *Fülöp Arpád*. — Megjelent Ungvárt. Ára: 1 frt.

Ezen cím alatt hagyta el a sajtót irodalmi társulatunk egyik legkiválóbb tagjának legújabb költői alkotása.

Mint érdemes szerzőnk mondja „öszönt e művek megírására a régi passiójátékok adtak“, s célja a vallásos érzés ébrentartására közreműködni. És mi bátran mondjuk, hogy nagyon helyesen járt el, midőn éppen napjainkban a nálunk oly rég feledésbe ment passiójátékokra fordította figyelmét, hogy ezzel a nagy közönség egy részében legalább érdeklődést ébresztszen a vallás főszerű igazságai, a Megváltó isteni személye iránt.

Már ezen szempontból is nyereségnek mondhatjuk a költeményt. S annak ítélhetjük akkor is, ha magát a művet veszzük közelebbi szemügyre.

A költeményt az író hat jelenetre (szakasz) osztotta. Az első jelenetben az ördögök gyülekezetét mutatja be. Éj van, a gonosz szellemek: Pinto, Drumo, e népies alak, Belzebub s a tőstánok kara nyitja meg a darabot, kik doboznak az örömben, hogy az Isten tervét el-elronthatják, mert:

A rombolás a legnagyobb gyönyör,
S mi rombolunk, romboljuk szüntelen
A mit te építesz.

S eldicsekednek, hogy bár az alkotó

Testből, szellemből új lényt takóia,
S becézte, gyatra bódolat tejében

De: Egyszer veté ki horgát fejedelmük,
Kirántá őket a paradicsomból.

Hej, Lucifer, ez fejedelmi tett volt. (5. l.)

Elmondják, hogy Abel halála óta ömlik a vér s az ember „... tigrisnek ösztönével gyilkolja egymást,“ hogy elméjét „kiflicamították, hogy alkotóját se ismerje.“

Csak egy „maroknyi nép“, „Hol képe torzított vonásiról, Még rá lehet ismerni,“ míg „Egy-egy nép pozdorjává tördelé. S minden szilánkja új istenke lett“ . . . „Megértük, hogy az ember sutaképeré alkotó az istent“; más: „Istenként tisztel egy-egy állatot. Avagy dorongot ránt elő s imádva Hogy boldoguljon, attól kér segélyt“ stb.

„Ezt látni, mily gyönyör nekünk! . . .“

De jó Lucifer s figyelmezteti, hogy e nagy kedvtük „megesappan egybe“, olyat mond. S elmondja, hogy „Nem rég egy ember támadott; Csak három éve tanít s mintha sarkából A föld kimozdult volna.“ A tanácsban elhatározzák, hogy körül kell venni Kaifást s a többi papot, írástudót, a nép véneit, a tanítványokat, főleg a kapzsi Judást, kibeen a rosszra nagy az akarat.

Lucifer vállalja őt magára s találkozik vele; azzal igyekszik behálózni, hogy hazafi aggodalommal áll elé s Jézus tetteit a házra veszedelmeknek tünteti fel s fél, hogy Róma észreveszi, hogy mint király vonul be Jeruzsálembe „s akkor jaj nekünk“ sóhajt fel.

Előadja, hogy a tanítványok közt csak egybe van bizalma, Judásban, ki „a tizenkettő közt legjózanabb, ábránd, nem verte ki esztét, tisztán lát, s hü fia honának“ . . . Majd a pénzt is beszövi beszédébe, s Judás kezét szorít az ördöggel s elindul, hogy elárulja Mesterét.

A II. jelenet az utolsó vacsora a szent írás szerint nagy hűséggel elmondva. Itt látjuk a versengő tanítványokat, a lábmosság alázatos Mestert, az árulást szövő-fonó Judást.

Helyes érzékre vall, hogy az Isteni Udvözítő szavait meghagyta prózai alakba; a maguk fenségében úgy ebben, mint a többi jelenetben.

A III. jelenetben Kaifás házába vezet a dévaj örök közé, hol Péter feltánja a szolgálk ledérségének s mégis megtagadja Mesterét; látjuk Lucifert a hamis tanú szerzőt és kitanitót. Az V-ik jelenet a tanácsbáz termében foly le. Judás visszadobja a 30 pénzt, Pilátus ingadózik a nép kegye és az igazság szele közt, s bár a százados is megmenteni igyekszik a vádoltat, Pilátus kimondja:

Barabás, a gyilkos legyen szabad
Jézus halált szenvedjen a kereszten.

S Lucifer, ki a tanukat oktatta tapsol s így tör ki:

Erény, s igazság; ily nagy győzedelmet
Nem nyert pokol felett még soha! (100 l.)

Az V. jelenet azok közé vezet, kik a Megváltó szívéhez legközelebb voltak, Szentanyja, a tanítványok, Judás és Jánoson kívül, s Magdolna. Péter végtelen fájdalomba merül, hogy megtagadta Istenét. Mária anyai fájdalomnak sulya alatt roskadoz, Magdolna Pétert bünbocsánattal vigasztalja, mire János a gyászos hírrel toppan be: Már vége, vége, jai!

Megjelen Gábor angyal s vigasztalja Máriát, hogy Fiának a halál dicsőséget szerez, miközben a háttérben megszólal a harmonium s a kar végig énekeli *Jézus a rád emlékezés*, majd Mária drága neve kezdetű egyházi éneket, mint „hangokat a jövőből.“

A jelenet végén az utcáról hangok hallatszanak be, Cirenei Simon szavai: „Jézusom, add csak“ a keresztet. Most viszik a vesztőhelyre, Oh! Mária ezen sóhajtása zárja be a jelenetet.

A VI. jelenet a Kálvária aljában a százados elbeszéli Pilátusnak Jézus utolsó szavait, miközben a föld megrázkódik, jó később József, elkéri a Megváltó testét temetésre; az ördögök bár győzni látszottak, meg vannak rémulve s állapotukat Belial szavai fejezik ki:

Nagy kérdőjelként áll előttem; vajjon
Ha őt megöltük eszméit vele
Keresztre huzzuk-e?

Majd fény támad a háttérben; látszik a három feszület

Szent Mihály fénylő pallóval hátra űzi az ördögöket, kik egyenkint eltávoznak; végül az angyalok éneke zárja be:

A világnak fénye ő lesz,
A világnak heve ő lesz.

Feltámad ő harmad nap reggelén.

Sok eredetiséggel és invencióval dolgozta fel Fülöp a mindenki előtt ismert themát. A vallásos íbület vouul végig az egész költeményen s valóban nyereségnek mondhatjuk az ilyenmü irodalomban. Verselése könnyü, szabatos, nyelvezete világos, költői, a tárgyhoz mértén emelkedett és fenséges. Az egyes alakok önálló jellemzése ügyes kézre vall.

Kíválóan ajánlhatjuk főleg mindazoknak, kik a vallásos költészet iránt érdeklődnek.

pl.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Megnyitó beszéd*).

Midőn az új év hajnalán, nemzeti létünk második ezredévének küszöbén, Szentegyházunk és drága bazánk felvirágoztatására, a közjö előmozdítására törekvő tanítói egyetűnket ismét ily szép számmal egybegyűlve látom, szívem egész melegével üdvözlöm önöket!

T. uraim! új idők új eszméket szűnnek, melyek javítólag vagy rombolólag hatnak a nagy társadalomra. Nekünk mint népnevelőknek elengedhetlen kötelességünk, hogy ezen újabb eszmék, áramlatok, irányzatok valódi szellemével megismerkedjünk, azoknak jó vagy rossz következményeit érett megfontolás tárgyává tegyük, hogy eljárásukban mindig a helyes irányt követhessük. Ha az újabb idők új vezéreszméit tekintjük, s azoknak valódi szellemébe, irányába behatóan — habár azok sokszor tetszetős alakban jelennek is meg — el kell ismerni a kereszténység szellemétől áthatott minden józanul gondolkodó egyének, hogy azok nem javítóak, hanem éppen rombolólag hatnak úgy a felsőbb, mint az alsóbb körökre, melynek szomorú következményeit sajnosan tapasztaljuk.

Ezt nagyon sokan nem veszik észre, vagy nem akarják elismerni azért, mert minden idealismus ki kezd veszni az emberekből, s csak is a realismus, a haszon, az élvezetvágy űzi a nagy tömeget saját vesztére. Helyesen jegyzi meg azért egyik jelesünk, hogy „minden új rendszer, minden államalkotmány kelketlen szoborrá törpül a kereszténység szelleme nélkül.”

Nekünk tehát, kik hivatva vagyunk a népnek helyes irányba való vezetésére, a már egyszer kipróbált, s annyi időn át helyesnek, jónak ismert alapról nem szabad letérnünk, hanem ma még fokozottabb mértékben arra kell törekednünk, hogy valódi keresztény közszellemet teremtsünk.

Tagadhatlan, hogy ma úgy a kat. tanügy, mint általában minden kat. ügy iránt nagy az ellenszenv az intéző köröknel. Hogy miért van ez így, holott kat. intelligenciánk, számarányunk, diés multunk s vegyük hozzá még vagyoni állapotunk méltán dominató állást kellene hogy számunkra biztosítson, és részemről két okát látom jelen visszás közállapotainknak. Az egyik nemzetünk elkereszténytelenedése, a

1) Tartotta Süller J., az udv. esp. ker. tanítóegyletlet Sövidéki főoktörének idei gyűlésén.

másik a nagy kat. közönségek közönyössége, részvétlen sége minden kat. ügy iránt végtelen nagy kárunkra.

Igen uraim! mert ma nem az örök lsten soha el nem évtlő, világboldogító törvényei, hanem a modern pogányiség vad eszméi az irányadók még a nevelés-tanítás terén is. Kiakarnak írtaú mindent, a mi a legtöbb nevelő, az úr Jézus tanára csak emlékeztet is. Még a latszatát is kerülik, hogy szerintük egy régi, elavult, a modern haladásnak meg nem felelő — esupán csak azért, mert ker. kat. — tanrendszer szellemében járjanak el, sőt minden eszközt felhasználnak arra, hogy kat. tanügyünket kisebbségek, a világ előtt nevétségessé, lejárttá tegyék.

Ez a mily méltánytalan, ép oly igazságtalan eljárás mert szerintem, ha az igazságosság mérlegével mérnének nekünk is, az egész nagyon világos lenne mindenki előtt. Ugyanis kat. tanügyünk — ha már csakugyan a mindenható állam álláspontjára kell helyezkednünk — vagy megfelel a törvények követelményeinek, vagy nem: ha megfelel, akkor az annyira diésőített szabadelvőség, mely teljes szabadságot hirdet, minő jogon rugdalozik ellene, mikor a nagy kat. közönség oly örösi áldozatok árán tartotta s tartja ma is fejn tanügyét, a mely különben a mindig ingadozó állam vállaira nehezednek?!

Ha pedig meg nem felel, akkor mindig módjában áll saját képére formálni. Azért én azt biszem t. uraim, nem annyira kat. tanügyünk hasznavehetetlensége, mint inkább egyrésztől nemzetünk elkereszténytelenedése oka annak, hogy kiesínyelni, negtigáti akarnak e téren is. Hisz a meg nem hamisított történet, nemzeti létünk ezeréves multja elég bizonyíték arra, hogy a ker. kat. kultúra volt a népek tennartója, ápolója s boldogítója. Deák F., kit a haza bölesének nevezünk, azt mondja: „A civilizatiót a kereszténység terjesztette. A mely népek a kereszténységhez nem esatlakoztak, vagy elenyésztek, vagy ha fönmaradtak, a kulturában igen hátramaradtak. Thiers, a nagy államférfiú az annyira kiesínyelt ker. kat. Egyház nevelői képességéről így nyilatkozék: „Csak az Egyháznak vannak törvényei az emberiség szükségire, vigasztalásai minden fájdalmaira, leckéi a sors minden változásaira, esatlhatatlan titokszerei a világ, egyes ország és város bizottságaira.”

Vau tehát multunk, a melyre büszkén hivatkozhatunk; de hogy jövünk is legyen, ez uraim első sorban tőlünk függ. Igen, mert először is nekünk mint népnevelőknek kell lerakni ker. kat. Egyházunk szellemében azon szilárd alapokat, a melyekre az élet, a felsőbb tanintézetek biztosan építhetnek. Ismerjük el hibánkat, mulasztások itt is, ott is történbettek, mert habár kisebb-nagyobb erélylyel törekedtünk is a közös cél felé azáltal, hogy az örök igazságokat növendékeinkkel megismertettük, de nem neveltük oly harcépesekké, hogy az élet zivataraí közt szilárdan megálljanak. Tanuljunk az ellenféltől. Mit tapasztalunk ott? azt, hogy nem csak maguk a tanítók ragaszkodnak feltétlenül felekezetük intézményeibe, hanem minden eszközzel arra törekednek, hogy azokat a zsenge gyermekei szívekbe annyira belevésik, velők annyira megkedveltetik, hogy azokért úgyszólva rajongjanak, t annál jobb, nemesebb, üdvösebb dolgot még képzelni se lebesse, a minek eredménye jórészt az, hogy későbbi időkben is ragaszkodásuknak, áldozatkészségüknek nem egyszer tanujeleit adják s büszkén hivatkoznak saját felekezetükre.

Fel kell tehát nekünk is ébreszteni az alvó oroszlánt, a nagy kat. közönséget, hadd rázza meg sörényét, mutassa meg a világnak, hogy tényező és pedig aktív tényező volt és akar lenni a jövőben is. Azért kezdjük meg az újra teremtetés nagy munkáját mindjárt iskoláinkban, ismertessük meg növendékeinkkel azon örök törvényeket, melyek minden boldogságnak alapföltételei; vessük azokat mélyen szívükbe, alkalmazzuk az életben egyes előfordulható esetekre. Állítsunk élő példákat, nagy jellemeket lelki szemek elé, kik Istenért, vallásukért is hazájukért készek voltak nemes önteláldozással küzdeni, sőt ha a szükség úgy kívánta mindenniket, életüket is áldozatúl hozni. Ertelmi felfogásukhoz mérten intsük, buzdítsuk őket, hogy ha majd jön a kísértés szele, el ne tántorodjanak, hanem a miért apáik vérüket ontották, ők is nemes hővel buzgólkodjanak, hogy a nagy, jellemes ösöknök méltó unokái legyenek! Értessük meg velőket, hogy mily nagy szerencse ker. kat. lenni, mely végfelen kegyelmekben részesülhetünk, ha mi annak buzgó követői, táborbírtban bajnokai leszünk egész utolsó lehelletünkig.

Szóval mi is minden eszközt ragadjunk meg, hogy hitű nőtűakat, lánglelkű bonleányokat neveljünk, hogy ránk is alkalmazhatók legyenek az írás szavai, mely a buzgó nevelőről így szól: „Nincs fölségesebb művészet a nevelés művészeténél. A festők és szobrászok csak élettelen alakokat teremtenek, de az okos nevelő élő remekművet állít elő, melyben Isten és emberek szem i gyönyörködnek.“ Arany szájú sz. János.

És t. uraim! ha célunkhoz közeledni akarunk, hogy t. i. valódi ker. kat. közszellemet teremtsünk, itt még ne állapodjunk meg, hanem ezen eszméket vigyük ki társadalmi körünkbe is, mert vajmi sokszor megtörténik, hogy a rossz akarat mellett a tudatlanság is hozzájárul a közönyösség, a részvétlenséghez. Oszlassuk el kételyeiket, intsük, lelkesítsük őket, hogy ha a hitű jellemes emberek közé kívánnak számítani, legjobb édes anyjukat, az Egyházat soha sem szabad szárral dobálni, hanem annak védelmére bármikor készen legyenek. Értessük meg velőket, hogy jellemteljes az, ki bű marad halála napjáig magához, azaz elveivel, irányához, céljához, ki anélkül, hogy makaességgel lehessen őt vádolni, állhatatos és erős meggyőződéseiben: ki nem látja ma fehérnek, mit tegnap feketének kikürtölt, ki nem transzsigál lelkiismeretével, ha előnye vagy kényelme kívánja; megtartja a mit ígért, eszerben nem hagyja azt, ki nyomait követi, szóval oly egyén, ki áldozni, tűrni, vívni és meghalni tud — de köpenyt forgatni soha, mint mondja nagyon szépen Józsika Julia.

Ime t. gy. ezeket kívántam mai alkalommal röviden előadni, mely azt hiszem a jelen szilárd viszonyok közt, ha bennünk van lelkesedés, odaadó szeretet s hűség kat. tanügyünk és annak jövője iránt, mindnyájunkra égető kérdés. Tegyük meg ez irányban is kötelességeinket és akkor nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk a jövő fejleményei elé, mert a megteremtett ker. kat. közszellem a mi jogos igényeinket is kifogja elégiteni.

Petőfivel buzdítom önöket: „Ha férfi vagy, légy férfi, legyen elved, hited. És azt kimond, ha mindjárt véreddel fizeted. Százszorta inkább éltedet tagadd meg, mint magad. Hadd vesszen el az élet, ha a becsület marad“; ezzel mai gyűlésünket megnyitom.

I R O D A L O M.

* **Borromaeus.** Kat. hitvánoklati havi folyóirat VII. füzet. Szerkesztő és kiadja Nagy Antal, győri szépsztzéki. ülnök, zsinati vizsgáló, egyházmegyeyi bíráló, ó-szönyyi plébános, a Szent-István-Társulat irodalmi s tudományos osztályának tagja. Tartalom: 1. Pünkösdvásárnapra: A Szentlélek munkálkodásáról mibennünk. Horváth Lajos győr-újvárosi plébánosól. 2. Pünkösdbétfőre: A Szentlélek hét ajándéka hasonlatokban és példákban szemléltetve. Nagy Antal, szerkesztőtől. 3. Szentháromságvasárnapjár: A Szentháromságról szóló hitigazság alapja hitűnknek, támasza reményűnknek, tárgya szeretettűnknek. Dr. Zalka László, győri theologiai tanártól. 4. Úrnápra: Amire hitűnk Jézus jelenlétéről az oltárszépsztében kötelez bennünket. Horváth Lajos, győr-újvárosi plébánosól. 5. Pünkösöd után II. vasárnapra: A gyakori szentáldozásról. Baráczius József, sajóvámosi plébánosól. Példák a vasárnap szentbeszéshöz. 6. Pünkösöd után III. vasárnapra: (Szent László király ünnepe.) Hogy tette szent László király Jézust uralkodóvá népei fölött? Maldonitzky Ignác, győri székesegyházi kanonoktól. Példák az ünnepi szentbeszéshöz. 7. Szent Péter és Pál apostolok ünnepe: Szent Péter és utódai mint a keresztény egyház tévmentes tanítói. Hahnkamp György, t. kanonok, papnevelőtűzetűti igazgatótól. Alkalmiak: 8. Bűcsanápra: (Jézus legszentebb szive ünnepe.) Miért és miként kell Jézus szivét tisztelnünk? Dr. Mohl Antal, győri székesegyházi apátkanonok, belvárosi plébánosól. Példák az ünnepi szentbeszéshöz. 9. Arvaház fölszentelése alkalmára. A keresztény morál mint az igaz humanizmus gyümölcsének termőfája. Fejér Gyula, zombori apátklébánosól. 10. Oltárszépszté esketés alkalmára. Schultz Károly, német-márcóki esperesplébánosól. Példák az oltárszépsztéshöz. A győregyházmegyeyi hatóság engedélyével. Előfizetési ár: Egész évre 4 firt = 8 korona.

* **Armenia** magyar-örmény havi szemle. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Szongott Kristóf. Tartalom, K. Papp Miklós. — „Magyarország és a Nagyvilág“-ból. Miért sirsz? Ch. K. költeménye. — Simay Gergelytől. Az örmény nyelv történetéhez. I. — Dr. Molnár Antaltól. Szenvedni és hallgatni. (Költemény.) — Banyai Gratiánától. A zejthuni örmények. I. — Voith Antaltól. Az örmények műkinesei. — Harmath Lujzától. Egy érdekes római sester-tius. — Dr. Temesváry Jánostól. Szép Ará. Tragédia öt felvonásban. (Nyolcadik folytatás.) — Márton Davidtól. Kisebb közlemények. Leo pápa és a nemzetközi béke. Örmény szokás Romániában. Alcházov tábornok. Irodalom és Művészet Egy művész. „Tiszántúl.“ Az Ellenék“ távirata. Mi újság az örmény világban? A szultán poliükája. Az „Armenia“ előfizetési ára egész évre 4 firt, félévre 2 firt., — egyes füzet 40 kr. — Az előző kilenc évtolyamból is teljes számú példányokkal szolgálhatunk; egy évtolyam ára 3 firt.

* **Emlékkönyvecske** a millenium és a koronázás évfordulójára. Szerkesztette a magyar tanítók kaszinója. A millenium és a koronázási jubileum évfordulójának junius nyolcadikának méltó megünneplése tárgyában a székes főváros hatósága rendeletet adott ki. E rendelet az ünnepség programját szorosán megállapítja. Hogy a műsorban felvett költemények és egyéb cikkek könnyen hozzáférhetők legyenek: a Magyar Tanítók Kaszinója egybegyűjtötte azokat, s emlékkönyvecskébe foglalva kiadja. A füzet ára 10 krajcár. A könyvecske kiadásából eredő tiszta hasznót a kaszinó házépítési alapjának gyarapítására fordítják.

KÜLÖNFÉLÉK.

Felvinc, 1897. június 1.

Főtisztelendő Szerkesztő úr!

Szíveskedjék alábbi soraimat becses lapjában közölni. — Felvincen (Torda-Aranyosm.) az óriási árvíz május 31. és jun. 1. közötti éjjel 100-nál több lakóházat és gazdasági épületet minden házi vagyonnal együtt elsöpört. Többen a vízbe fuladtak. Nem vagyok most képes az inségre jutott, félmeztelenül menekült népnek nyomorát leírni, de érzem, a legmélyebben sajnálom ezen szorgalmas, józanéletű népet. Bizalommal kérem ezen becses lap olvasóit, nyujtsanak segítyt. Isten sokszorosan visszafizeti. Kétszer ad, ki hamar ad. A kegyes adományok nyugtáztatni fognak. Teljes tisztelettel Kovács Lajos, felvinci róm. kat. lelkész.

— **Bérmálás.** Gróf Majláth Gusztáv Károly segédpüspök úr ö Máltósága a bányavidéki esperesi kerület plebániáit a következő sorrendben fogja meglátogatni s azokban a bérmálás szentségét kiosztani: Folyó évi június 12-én Dévén át megérkezés Cs.-Hondolra; jun. 13-án Bérmálás Csertés-Hondolon; jun. 14-én megérkezés Nagyágra; jun. 15-én bérmálás Nagyágon, délután jun. 15-én megérkezés H.-Boicára, jun. 16-án bérmálás H.-Boicán; jun. 17-én úrnapi körmenet H.-Boicán; jun. 18-án utazás Körösbányára; jun. 19-én bérmálás Körösbányán; jun. 20-án pihenés Körösbányán; jun. 21-én utazás Abrudbányára; jun. 22-én bérmálás Abrudbányán; jun. 23-án utazás Verespatakra; jun. 24-én bérmálás Verespatakon, délután jun. 24-én megérkezés Topánfalvára, jun. 25-én bérmálás Topánfalván, délután jun. 25-én megérkezés Offenbányára; jun. 26-án pihenés; jun. 27-én bérmálás Offenbányán; jun. 28-án utazás Zalatnára; jun. 29-én bérmálás Zalatnán; jun. 30-án hazautazás Gyulafehérvárra.

— Ft. Csiktsnádi **Betegh** Imre, t. főesperes, nyugalmazott gyergyó-remetei plebános élete 79-ik, — papsága 56-ik évén május hó 24-én az Úrban esendesen elszenderült. Itt közöljük a gy. ker. papság által kiadott gyászjelentést: A gyergyói róm. kat. esperes-kerületi papság a maga, a boldogult rokonai és szeretett hívei nevében mélyen fájó szívvel tudatja, hogy főtisztelendő Betegh Imre úr arany-misést áldozópap, t. főesperes, nyug. gyó-remetei plebános, életének 79. ik, áldozásának 56-ik évében folyó évi május 24-én d. e. 10 órakor, a boldoklók szentségének áhítatos felvétele után, végelgyengülésben jobb létre szenderült. Munkás, tevékeny papi élet jellemzi, a melynek szentelte minden erejét s egész életét. Kiváló, jóságos emléke élni fog sokáig az őt számtalan tisztelő és szerető szíveken. Hült tetemeit f. é. május 26-án d. e. 10 órakor fogjuk eltemetni Halhatatlan lelkeért az engesztelő szent-misést áldoz-

tot Gyó-Remetén fogjuk ugyanakkor bemutatni a Mindenség Urának. R. I. P. Gy.-Remetén, 1897. május 24-én.

— **Meghívás!** A „szebenmegyei róm. kat. tanítóegylet“ ez idei vándorgyűlését folyó évi június hó 8-án, kedden, délelőtt 9 órakor tartja meg a kir. kat. Terézvárház elemi iskolájában, melyre az egylet tagjait és a tanügy barátaikat szíves tisztelettel meghívjuk. A gyűlés tárgyai: 1. Nyilvános tanítás a be-zéd- és értelemgyakorlatból (II. osztályban), tartja Máthé Dénes terézvárházi tanító. 2. Nyilvános tanítás a rajzból (IV. oszt.) tartja Dományáncz Péter terézvárházi tanító. 3. Elnöki megüvítő. 4. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és bitelesítése. 5. Ertekezés Izsépi Béla egri tanítónak az írva-olvasáshoz való szemléltető eszközéről, tartja Máthé Dénes. 6. A nyilvános tanítások megírása. 7. „Tanügyi ajándékok“, Suck ödön terézvárházi tanító felolvasása. 8. „Szebenmegye földrajza“ újabb kiadásának ügye. 9. Indítványok. 10. A jövő gyűlés idejének és helyének meghatározása. A gyűlést a terézvárházi templomban 9 órakor sz. mise előzi meg. Nagy-Szeben, 1897. június hó 1-én. *Prokupaek Sámuel*, s. k. t. e. elnök. *Balázs Ferenc* s. k. t. e. jegyző.

— **A „Szalézi szent Ferencről“** nevezett irodalmi iskola háttas köszönetét fejezi ki a következő jószívű adományozóknak: N. N. 4 frt. Biliuszky Lajos dr. úr 2 frt. Balázs Ferenc úr 2 frt. Fejér Manó úr 1 frt. Dobordán Károly úr 1 frt. Összesen 10 frt. Főösszeg 69 frt 30 kr.

— **Néhay Veszely Károly prépost-plebánosnak állítandó sírkölségeire adományoztak:** Alsófehérvármegye nsgs. alispánja gyűjtése folytán 29 frt Kovács Simon kanonok úr 3 frt. Dr. Ujfalusi József kanonok úr 1 frt. Baráczy Albert t. esp. fegyintézetű lelkész úr 1 frt. Fejér Gerő tanár úr 1 frt. Erőss József tanár úr 1 frt. Szilveszter Ferenc s. lelk. úr 50 kr. Gollman János úr 50 kr. Összesen 37 frt. Főösszeg: 523 frt 35 kr.

— **PÉNZTARI FIGYELMEZTETÉS** Kérjük társulatunk igen tisztelt tagjait és lapunk előfizetőit, hogy szíveskedjenek a tagdíjakat és előfizetési pénzeket minél előbb beküldeni, mert már az év közepén vagyunk.

— **Pályázat.** A közsvényesi róm. kat. elemi népiskolánál a tanítói állomásra pályázat hirdették a következő feltételek mellett. Jövedelme: 254 frt államsegély, 130 frt a közegpénztárából. A „Bakó-féle“ alapnak, 200 frtnak, évi kamatja, jelenleg 16 frt. Két szoba és egy kamarából álló lakás, 250 □ öl jöminőségű kert és 1200 □ öl területű részben szántó és részben kaszáló. A hitközség egy fatartó szin és egy sertés öl felállítására kötelezi magát. Teendői: A kezdők és az I. II. vegyes osztályoknak vezetése. Szükség esetében azaz: a kántor-tanítónak esetleges betegsége alkalmával, vagy törvénytiszteri e foglaltságakor a kántori teendőkben segédkezni, és az istentisztelet alatt a rendre felügyelni. A pályázni kívánók felkértemek, hogy kellő okmányokkal felszerelt folyamódásaikat alattirt iskolaszéki elnökhöz július 20-ikig szíveskedjenek benyújtani. Köszvényesen, 1897. május 27-én. Maros-Torda megye u. p. Deméyháza. Papp Tamás isk. széki elnök, lelkész.

Kiadja: Az erdélyi róm. kat. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Pál Antal.**

Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Péter János dr., Vass Albert, Zlamál Agoston.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.